

Daniel 1

Legea Domnului și rânduielele împăratului

Contextul istoric

¹În al treilea an al domniei lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a venit împotriva Ierusalimului, și l-a împresurat. ²Domnul a dat în mâinile lui pe Ioiachim, împăratul lui Iuda, și o parte din vasele Casei lui Dumnezeu. Nebucadnețar a dus vasele în țara Șinear, în casa dumnezeului său, le-a pus în casa vistieriei dumnezeului său.

Recrutarea celor patru

³Împăratul a dat poruncă lui Așpenaz, căpetenia famenilor săi dregători, să-i aducă vreo câțiva din copiii lui Israel de neam împărătesc și de viță boierească, ⁴niște tineri fără vreun cusur trupesc, frumoși la chip, înzestrați cu înțelepciune în orice ramură a științei, cu minte ageră și pricepere, în stare să slujească în casa împăratului, și pe care să-i învețe scrierea și limba Haldeilor. ⁵Împăratul le-a rânduit pe fiecare zi o parte din bucatele de la masa lui și din vinul de care bea el, vrând să-i crească timp de trei ani, după care aveau să fie în slujba împăratului. ⁶Printre ei erau, dintre copiii lui Iuda: Daniel, Hanania, Mișael și Azaria. ⁷Căpetenia famenilor dregători le-a pus însă alte nume, și anume: lui Daniel i-a pus numele Beltșatar, lui Hanania Șadrac, lui Mișael Meșac, și lui Azaria Abed-Nego.

Hotărârea lui Daniel de a nu se lăsa asimilat de sistem

⁸Daniel s-a hotărât să nu se spurce cu bucatele alese ale împăratului și cu vinul pe care-l bea împăratul, și a rugat pe căpetenia famenilor dregători să nu-l silească să se spurce. ⁹Dumnezeu a făcut ca Daniel să capete bunăvoință și trecere înaintea căpeteniei famenilor dregători. ¹⁰Căpetenia famenilor a zis lui Daniel: „Mă tem numai de domnul meu împăratul, care a hotărât ce trebuie să mâncați și să beți, ca nu cumva să vadă fețele voastre mai triste decât ale celorlalți tineri de vârsta voastră, și să-mi puneți astfel capul în primejdie înaintea împăratului”. ¹¹Atunci Daniel a zis îngrijitorului, căruia îi încredințase căpetenia famenilor privegherea asupra lui Daniel, Hanania, Mișael și Azaria: ¹²„Încearcă pe robii tăi zece zile, și să ni se dea de mâncat zarzavaturi și apă de

băut; ¹³să te uiți apoi la fața noastră și la a celorlalți tineri care mănâncă din bucatele împăratului, și să faci cu robii tăi după cele ce vei vedea!'. ¹⁴El i-a ascultat în privința aceasta, și i-a încercat zece zile. ¹⁵După cele zece zile, ei erau mai bine la față și mai grași decât toți tinerii cari mâncau din bucatele împăratului. ¹⁶Îngrijitorul lua bucatele și vinul care le erau rânduite, și le dădea zarzavaturi. ¹⁷Dumnezeu a dat acestor patru tineri știință și pricepere pentru tot felul de scrieri, și înțelepciune; mai ales însă, a făcut pe Daniel priceput în toate vedeniile și în toate visele.

Testul și vrednicia celor patru

¹⁸La vremea sorocită de împărat ca să-i aducă la el, căpetenia famenilor i-a adus înaintea lui Nebucadnețar. ¹⁹Împăratul a stat de vorbă cu ei: dar între toți tinerii aceia, nu s-a găsit nici unul ca Daniel, Hanania, Mișael și Azaria. De aceea ei au fost primiți în slujba împăratului. ²⁰În toate lucrurile care cereau înțelepciune și pricepere, și despre cari îi întreba împăratul, îi găsea de zece ori mai destoinici decât toți vrăjitorii și cititorii în stele, cari erau în toată împărăția lui. ²¹Așa a dus-o Daniel până în anul dintâi al împăratului Cir (Dan. 1:1-21).

1:1 Contextul istoric

Cartea *Daniel* începe prin precizarea contextului istoric care a declanșat evenimentele relatate. Ne aflăm în „al treilea an al domniei lui Ioiachim, împăratul lui Iuda”, când Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a împresurat Ierusalimul și l-a cucerit. Însă faptul că se precizează că „Domnul a dat în mâinile lui pe Ioiachim, împăratul lui Iuda, și o parte din vasele Casei lui Dumnezeu” (2) ridică probleme care se cer rezolvate mai degrabă pe planul teologic decât pe cel istoric. Deoarece sunt menționate casele a doi dumnezei: pe de o parte, Casa Domnului din Ierusalim, iar pe de altă parte, casa dumnezeului lui Nebucadnețar din Babilon, putem anticipa un conflict pe un cu totul alt plan decât cel politic, o confruntare pe plan spiritual. Într-adevăr, de-a lungul cărții, în spatele lui Nebucadnețar stau zeii acestuia. Dar, deși omologul lui Nebucadnețar era împăratul lui Iuda, Ioiachim, Ioiachin sau Zedechia, cel în spatele căruia Se ridică Dumnezeu pentru a-l sprijini este Daniel. De-a lungul cărții, Daniel este „împăratul”, cel care șade cu adevărat „pe scaunul de domnie al Domnului”, având de partea lui autoritatea lui Dumnezeu. Mesajul cărții subliniază un adevăr universal valabil: *Împărăția veșnică și nevăzută a lui Dumnezeu descinde în realitatea concretă de zi cu zi doar dacă printre noi se găsește cineva gata să accepte ca voia lui Dumnezeu să se facă în viața lui cu orice preț, așa cum a făcut-o Daniel împreună cu tovarășii lui*. În termenii Noului Testament, doar acela care primește în toată plinătatea darul și harul neprihănirii va domni în viață împreună cu Hristos (vezi Rom. 5:17).

Însă, pentru a ne putea ridica pe planul teologic al cărții, trebuie mai întâi să ne familiarizăm cu contextul ei istoric, deoarece Dumnezeu a decis să Se reveleze pe Sine lăsându-Și urmele pașilor imprimate în istorie. Trebuie deci să începem cu Ioiachim, cu Nebucadnețar și cu situația politică la care se referă primele versete.

¹În al treilea an al domniei lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a venit împotriva Ierusalimului, și l-a împresurat. ²Domnul a dat în mâinile lui pe Ioiachim, împăratul lui Iuda, și o parte din vasele Casei lui Dumnezeu. Nebucadnețar a dus vasele în țara Șinear, în casa dumnezeului său, le-a pus în casa vistieriei dumnezeului său (Dan. 1:1-2).

Pe parcursul cărților studiate până în prezent, pe Ioiachim l-am întâlnit mai întâi pe paginile cărții *2 Cronici*, apoi în *Ieremia*. La suprapunerea culoarelor istorice din cele două cărți, îi găsim pe Iosia (640-609 î.Hr.), pe Ioahaz (609), pe Ioiachim (609-597), pe Ioiachin (597) și pe Zedechia (597-586), cu care se încheie istoria pre-exilică a Regatului de Sud. Dintre împărații care l-au urmat pe tron pe Iosia, Ioahaz și Ioiachin au domnit fiecare doar câteva luni, primul fiind deportat în Egipt, imediat după înscăunarea sa, iar al doilea, în Babilon. Așa se face că scena politică și spirituală a acelor vremuri a fost modelată, de fapt, de Ioiachim, pe ale cărui urme a călcat apoi fratele său, Zedechia.

Domnia lui Ioiachim, care a durat unsprezece ani, a fost din toate punctele de vedere dezastruoasă. Într-adevăr, ea a marcat începutul sfârșitului. Lucrarea reformatoare a lui Iosia a cedat locul idolatriei care o precedase (vezi 2 Cron. 38:8). Ca în cazul domniilor anterioare, perioada lui Ioiachim a fost legată de o completă decădere morală a poporului (vezi Ier. 7:9-15; 17:2; 19:4-9; Ezech. 8:9-18). Iar lucrul acesta a fost adevărat nu numai cu privire la cei din popor, ci și cu privire la preoți și profeți (vezi Ier. 23:9-14). Guvernanții vremii respective au fost stricați, stăpânirea lor fiind caracterizată de răul public, de violență, de opresiune și, în timp ce țara era împovărată, împăratul se lăfăia în lux, își construia palate pompoase și cetăți împodobite, cu prețul vieții mizerabile a oamenilor aduși în robie, pe care-i obliga la muncă și ale căror lefuri rămăneau adeseori neplătite (vezi Ier. 22:13-18).¹¹

În cele patru versete alocate în *Cronici* împăratului Ioiachim (2 Cron. 36:5-8), cronicarul afirmă despre acesta câteva lucruri relevante pentru înțelegerea introducerii cărții *Daniel*:

⁵Ioiachim avea douăzeci și cinci de ani când a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la Ierusalim. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului său. ⁶Nebucadnețar, împăratul Babilonului, s-a suit împotriva lui, și l-a legat cu lanțuri de aramă ca să-l ducă la Babilon. ⁷Nebucadnețar a dus la Babilon unelte din Casa Domnului, și le-a pus în casa lui în Babilon. ⁸Celelalte fapte ale lui Ioiachim, urâciunile pe cari le-a săvârșit, și răul ce se afla în el, sunt scrise în cartea împăraților lui Israel și Iuda. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ioiachin (2 Cron. 36:5-8).

¹¹ Alfred Edersheim, *Old Testament Bible History – History of Judah and Israel to their Captivity*, [Istoria Vechiului Testament – Istoria lui Iuda și Israel până la captivitate], Eerdmans, Grand Rapids, Michigan, ***, cap. XVII, p. 198, 199.

Nu trebuie să uităm că Ioiachim a ajuns pe tronul lui Iuda ca vasal al Egiptului. Având în vedere faptul că Ninive căzuse în 612 î.Hr., era evident că Imperiul Asirian își trăia ultimele zile. În luptele pentru cetatea Ninive, a pierit în flăcările palatului său Sin-shar-ishkun unul dintre cei doi fii ai lui Asurbanipal (669-627 î.Hr.), în timp ce fratele său, Ashur-uballit, a reușit să scape și să se retragă în Haran, unde a rezistat până în 609.¹²

În 609 î.Hr., proaspăt înscăunatul Neco II al Egiptului a ieșit să lupte împotriva armatelor asiriene conduse de Ashur-uballit, în nădejdea că va putea recăștiga controlul asupra teritoriilor Palestinei și Siriei, până la Eufurat. Iosia, care fusese sub dominație asiriană, gustase în ultima vreme libertatea, pentru că Asiria nu mai avea putere să oprească mișcările de eliberare din Bazinul Mediteranean. Ca unul care știa că intențiile lui Neco II erau să recucerească controlul asupra Palestinei, Iosia a încercat să oprească avansarea armatelor lui înspre nord, ieșindu-i în întâmpinare în valea străjuită de cetatea Meghido. Alfred Edersheim afirmă faptul că „dacă Iosia ar fi ieșit biruitor la Meghido, el i-ar fi îndatorat pe asirieni și, astfel, ar fi asigurat independența virtuală, dacă nu nominală a împărăției lui”.¹³

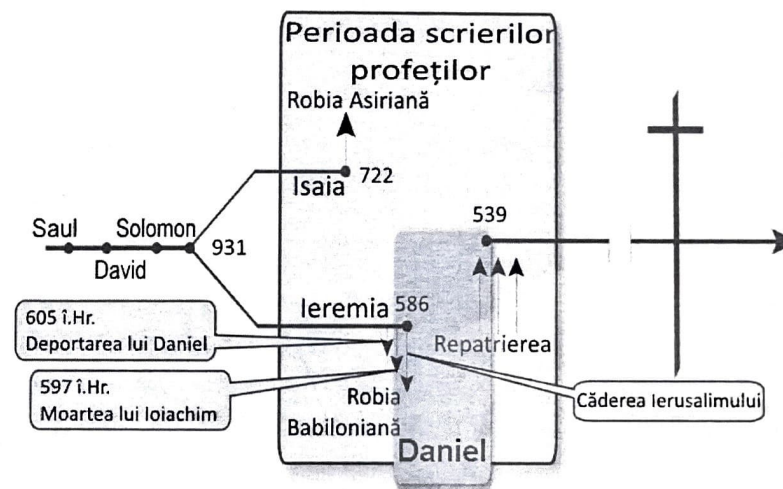
Însă în lupta de la Meghido, Iosia a fost rănit mortal. „Slujitorii l-au luat din car, l-au pus într-un alt car al lui, și l-au adus la Ierusalim. A murit [probabil pe drum spre casă], și a fost îngropat în mormântul părinților săi” (2 Cron. 35:24, n.n.). În timp ce la Ierusalim au avut loc funeraliile lui Iosia și înscăunarea fiului său Ioahaz, „Neco și-a continuat marșul spre Siria. Cum a ajuns la Ribla, «în țara Hamatului», biruitorul l-a chemat la raport pe noul împărat al lui Iuda. Imediat ce a ajuns la Ribla, Ioahaz – care fusese încoronat fără aprobarea lui Neco – a fost pus în lanțuri. Neco nu pare să-și fi continuat, cu această ocazie, marșul spre nord împotriva Asiriei. Marea bătălie de la Carchemiș, pe care o anticipează cronicarul (vezi 2 Cron. 35:20), a fost dată cu ocazia celei de-a doua expediții, trei ani mai târziu, când armatele egiptene ale lui Neco au fost înfrânte de Nebucadnețar, fiul lui Nabopolassar. Aceasta s-a întâmplat după căderea cetății Ninive (612 î. Hr.), când Imperiul Babilonian sau Caldean a luat locul Asiriei pe scena istoriei. Dar cu această ocazie, se pare că Neco s-a întors în Egipt înainte de a se confrunța cu Asiria, aducându-l cu sine pe Ioahaz, care a murit în captivitate. Faraonul l-a așezat pe Eliachim pe tronul lui Iuda, în locul fratelui său Ioahaz. După o practică comună în acea vreme și ca să arate cât de supus îi este noul împărat, Neco i-a schimbat numele în Ioiachim, adică «Iehovah îl ridică», alegerea numelui având în vedere, probabil, efectul acestui lucru asupra oamenilor”.¹⁴

¹² Vezi istoria cetății Ninive, Merrill C. Tenney, ed. *The Zondervan Pictorial Encyclopedia of the Bible*, [Enciclopedia biblică ilustrată Zondervan], vol. IV, Regency Reference Library, Grand Rapids, Michigan, 1975-1976, p. 440-445.

¹³ Alfred Edersheim, *op.cit.*, p. 194.

¹⁴ Alfred Edersheim, *op.cit.*, p.196-197.

Deși istoria de mai sus subliniază vasalitatea lui Ioiachim față de Egipt, totuși în textul cronicii nu se subliniază raportul lui Ioiachim cu puterile pământești, ci relația sa cu Domnul: „El a făcut ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului său” (5). Aceasta explică afirmația din Daniel 1:2, conform căreia prezența lui Nebucadnețar în Ierusalim trebuie înțeleasă ca o împlinire a planului lui Dumnezeu: „Domnul a dat în mâinile lui pe Ioiachim, împăratul lui Iuda, și o parte din vasele Casei lui Dumnezeu” (Dan. 1:2).¹⁵

Contextul istoric: Împărății lui Iuda¹⁶

Iosia	640-609 î.Hr.
Ioahaz	609 î.Hr.
Ioiachim	609-597 î.Hr.
Ioiachin	597 î.Hr.
Zedechia	597-586 î.Hr.

Contextul profetic: Profeții lui Iuda

Țefania	(640 î.Hr.)
Ieremia	(627/8-580 î.Hr.)
Habacuc	(609 î.Hr.)
Ezechiel	(593-570 î.Hr.)

¹⁵ Vezi, de asemenea, Ieremia 25:1-37.

¹⁶ John H. Walton, *Diagrame și tabele cronologice ale Vechiului Testament*, Logos, Cluj-Napoca, 1994, p. 58.

Contextul istoric și profetic al cărții Daniel

Cronicarul subliniază minunea pe care Domnul a îngăduit-o peste Ioiachim, poate, în nădejdea pocăinței acestuia. La venirea lui Nebucadnețar, Ioiachim însuși a fost legat cu lanțuri de aramă ca să fie dus în robie. Însă, din pricina morții tatălui său, Nebucadnețar a trebuit să se întoarcă în grabă în Babilon. Lucrul acesta l-a favorizat pe Ioiachim. Într-o situație în care împăratul Nabopolassar tocmai murise, iar prințul moștenitor se afla undeva într-un colț al imperiului într-o campanie militară care putea să dureze ani de zile, situația putea deveni critică, favorizând în Babilon lupta pentru tron a diverșilor pretendenți. În astfel de momente care puteau foarte ușor să arunce imperiul într-o perioadă de război civil, Nebucadnețar a preferat un aliat la Ierusalim. Așa se face că lanțurile lui Ioiachim au fost transferate altor nobili de la curtea sa și fiilor acestora, Ioiachim rămânând în continuare pe scaunul de domnie al lui Iuda, dar, de data aceasta, ca vasal al Babilonului. Cartea *Daniel* precizează faptul că între cei duși în robie cu această ocazie se aflau și cei patru tineri: Daniel, Hanania, Mișael și Azaria.

Înainte de a lărgi cercul înțelegerii contextului istoric prin cele relatate în 2 *Împărați*, se cuvine să încercăm să aliniem câteva date istorice. Daniel precizează că evenimentele au avut loc în al treilea an al domniei lui Ioiachim.¹⁷ Conform surselor istorice pe care le avem la îndemână,¹⁸ Ioiachim a ajuns pe scaunul de domnie al lui Iuda în anul 609 î.Hr. Dar în același an au avut loc câteva evenimente: moartea tatălui său Iosia, înscăunarea și detronarea lui Ioahaz de către Neco, împăratul Egiptului, și așezarea pe tronul lui Iuda a lui Ioiachim. Confruntarea dintre Iosia și Neco a avut loc în vara anului 609.¹⁹ Conform afirmațiilor Scripturii (vezi 2 *Împ.* 23:31 și 2 *Cron.* 36:2), Ioahaz a domnit trei luni. Prin urmare, Ioiachim a ajuns pe tronul lui Iuda abia târziu, în toamna anului 609. Cel de-al treilea an al domniei lui Ioiachim poate fi deci socotit anul 606 î.Hr.

După Wiseman, „Nebucadnețar, prințul moștenitor al Babilonului, a condus personal o campanie militară în munții nord-estici ai imperiului mai întâi în anul 607 î.Hr., iar apoi doi ani mai târziu, când babilonienii și-au luat revanșa pentru înfrângerea de la Kimuhu de către egipteni, prin cucerirea cetății Carchemiș în urma unor lupte sângeroase corp la corp târziu în primăvara anului 605”.²⁰

Analele babiloniene – continuă Wiseman – precizează: „cu această ocazie, el a cucerit întreg teritoriul țării Hatti (adică Siro-Palestina) și a trecut granița Egiptului, pentru a preveni ostilități viitoare venite din această direcție.”²¹

Faptul că Ascalonul a refuzat să se predea, iar acesta a trebuit cucerit de către Nebucadnețar ne poate face să credem că și Ioiachim – ca vasal al Egiptului – ar fi încercat să se opună babilonienilor, motiv pentru care a fost pus și el în lanțuri ca să fie dus ca ostatec la Babilon. A scăpat datorită precipitării evenimentelor prin moartea neașteptată a lui Nabopolassar.²² Așa se face că Ioiachim a rămas pe tronul lui Iuda. Dar parte din tributul pe care Iuda l-a plătit lui Nebucadnețar au fost și Daniel și tovarășii lui.

Cartea 2 *Împărați* adaugă elemente suplimentare care limpezesc contextul istoric:

³⁶Ioiachim avea douăzeci și cinci de ani când a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Zebuda, fata lui Pedaia, din Ruma. ³⁷El a făcut ce este rău înaintea Domnului, întocmai cum făcuseră părinții săi. ¹Pe vremea sa, Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a pornit cu război. Ioiachim i-a fost supus trei ani; dar s-a răsculat din nou împotriva lui. ²Atunci Domnul a trimis împotriva lui Ioiachim cete de Haldei, cete de Sirieni, cete de Moabiți și cete de Amoniți; le-a trimis împotriva lui Iuda, ca să-l nimicească, după cuvântul pe care-l spusese Domnul prin robii Săi proorocii. ³Lucrul acesta s-a întâmplat numai după porunca Domnului, care voia să lepede pe Iuda dinaintea Lui, din pricina tuturor păcatelor săvârșite de Manase, ⁴și din pricina sângelui nevinovat pe care-l vărsase Manase, și de care umpluse Ierusalimul. De aceea, lucrul acesta Domnul n-a vrut să-l ierte. ⁵Celelalte fapte ale lui Ioiachim, și tot ce a făcut el, nu sunt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda? ⁶Ioiachim a adormit cu părinții săi. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ioiachin. ⁷Împăratul Egiptului n-a mai ieșit din țara lui, căci împăratul Babilonului luase tot ce era al împăratului Egiptului, de la pârâul Egiptului până la râul Eufratului (2 *Împ.* 23:36-24:7).

După cum am văzut în *Ieremia*,²³ decăderea morală și religioasă la care Manase a condus țara L-a determinat pe Dumnezeu să rostească sentința împotriva lui Iuda. Însă Iosia, nepotul lui Manase, L-a înduplecat pe Dumnezeu prin pocăința lui, iar Acesta a hotărât să amâne aducerea pedepsei asupra țării. Reforma lui Iosia este

²¹ Merrill C. Tenney, *op. cit.*, vol. IV, p. 395.

²² Conform celor relatate de D. J. Wiseman în articolul său despre Nebucadnețar, publicat în Merrill C. Tenney, *op. cit.*, vol. IV, p. 395-399, „moartea lui Nabopolassar a avut loc în ziua a opta a lunii Ab (15/16 aug. 605 î. Hr). Cu câțiva prieteni apropiați, Nebucadnețar a traversat deșertul în douăzeci și trei de zile, ca să ia tronul Babilonului, în prima zi a lunii Elul (6-7 septembrie 605) și ca să fie recunoscut ca împărat în toată țara. Poziția lui în țară a fost suficient de stabilă ca să poată să reia imediat campania militară din Siria și să rămână pe câmpul de bătlie până în februarie anul următor. Probabil în timpul acestei campanii a pretins el că a luat tribut de la «toți împărații din Hatti», Ioiachim, împăratul lui Iuda, i s-a supus, și pentru Iuda a început o perioadă de vasalitate care a durat trei ani (2 *Împ.* 24:1)”, (p. 395).

²³ Vezi Beniamin Fărăgău, *Ieremia 1-13*, vol. I, pag. 21-26 și *Ieremia 14-38*, vol. II, Logos, Cluj-Napoca, 1997, p. 25-27.

¹⁷ Pentru o dezbatere detaliată a datei istorice din Daniel 1:1, vezi Edward Young, *Daniel, The Banner of Truth Trust*, Edinburgh, 1949, anexa I: „The Third Year of Jehoiachim”, p. 267-270.

¹⁸ John H. Walton, *Diagrame și tabele cronologice ale Vechiului Testament*, p. 58; Merrill C. Tenney, *op. cit.*, vol. II, p. 281; Alfred Edersheim, *op. cit.*, cap. XVI, p. 197 etc.

¹⁹ Merrill C. Tenney, *op. cit.*, vol. III, p. 712.

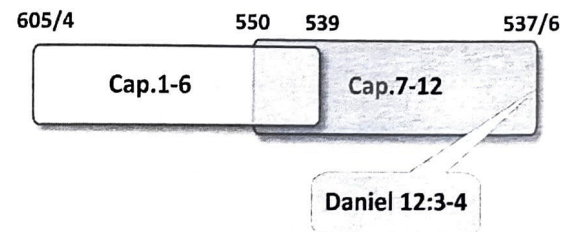
²⁰ Merrill C. Tenney, *op. cit.*, vol. IV, p. 395.

demnă de menționat în acest punct. La vârsta de opt ani, Iosia ajunge împărat. La șaisprezece ani, el începe să-L caute pe Domnul, iar la vârsta de douăzeci de ani inițiază o reformă religioasă radicală în țară, smerindu-se înaintea Cuvântului lui Dumnezeu, pe care l-a descoperit în Templu cu ocazia curățirii lui. „Pentru că ți s-a înduioșat inima – îi spune Dumnezeu prin prorocița Hulda –, pentru că te-ai smerit înaintea lui Dumnezeu, când ai auzit cuvintele rostite de El împotriva acestui loc și împotriva locuitorilor lui, pentru că te-ai smerit înaintea Mea, pentru că ți-ai sfâșiat hainele și ai plâns înaintea Mea, și Eu am auzit – zice Domnul. – Iată, te voi strânge lângă părinții tăi, vei fi adăugat în pace în mormântul tău, și nu vei vedea cu ochii nenorocirile pe cari le voi trimite peste locul acesta și peste locuitorii lui” (2 Cron. 34:27-28). Așa se face că pe vremea lui Iosia a fost pace. Din câte ne relatează prorocul Ieremia, Dumnezeu ar fi dat pace și pe vremea împăraților care au urmat pe tronul lui Iuda – Ioiachim și Zedechia –, dacă aceștia s-ar fi smerit, ca tatăl lor Iosia. Dar Ioiachim „a făcut ce este rău înaintea Domnului” (2 Împ. 23:37), iar Domnul l-a dat în mâinile lui Nebucadnețar, mai întâi, în 605 î.Hr., ca semn al atenționării Lui, apoi, în 597 î.Hr., l-a dat pradă sabiei lui Nebucadnețar.

Înainte de a survola contextul religios, ar fi de folos să punctăm conținutul cărții și datele istorice aferente evenimentelor menționate în ea:

Tema capitolului	Împăratul și anul domniei lui	Anul istoric/ sau calendaristic
1. Daniel la academiile Babilonului	Nebucadnețar (1)	605/604 î.Hr.
2. Chipul	Nebucadnețar (2)	604/603 î.Hr.
3. Cuptorul		(586 î.Hr.)
4. Copacul		563/562 î.Hr.
5. Ospățul	Belșatar (ultimul)	539 î.Hr.
6. Groapa cu lei	Dariu, Medul (1)	539/538 î.Hr.
7. Cele patru fiare	Belșatar (1)	550 î.Hr.
8. Berbecul și țapul	Belșatar (3)	547 î.Hr.
9. Rugăciunea și răspunsul	Dariu, Medul (1)	539 î.Hr.
10. Omul în Haine de În	Cir (3)	537/536 î.Hr.
11. Războiul Nord-Sud		
12. Pecetluirea cărții		

Din câte se poate desprinde din tabelul de mai sus, alcătuirea cărții nu respectă o ordine cronologică strictă. Între culoarul istoric (cap. 1-6) și cel profetic (cap. 7-12) există o suprapunere (vezi schema de mai jos).

Daniel 12:3-4 marchează perspectiva din care este scrisă cartea. Iar această suprapunere între cele două culoare ar putea fi considerată un indiciu prin care autorul încearcă să ne sugereze să considerăm culoarul istoric ca o cheie pentru înțelegerea celui profetic.

Din câte am văzut deja, numitorul comun al narațiunilor incluse în primele șase capitole ale cărții este înălțarea sfinților lui Dumnezeu în împărățiile păgâne, în pofida uneltirilor celor din jurul lor. Dar adevărul care se desprinde din capitolele 7-12 vorbește despre zdrobirea sfinților de către împărățiile păgâne.

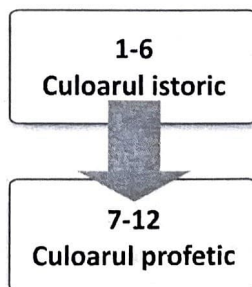
Daniel 1-6

Sfinții Celui Preaînalt domnesc pe pământ, iar împărății vremii respective sfârșesc prin a se închina Domnului.

Daniel 7-12

Sfinții Celui Preaînalt sunt trântiți și biruiți, iar împărății vremii respective sfârșesc prin a huli pe Domnul

Cauza dezastrului abătut asupra poporului lui Daniel trebuie căutată în relația lui cu Dumnezeu. Dacă primele șase capitole sunt marcate de alipirea de Domnul a lui Daniel și a tovarășilor lui, ultimele capitole vorbesc despre apostazia poporului lui Dumnezeu.

În lumina imaginilor zugrăvite mai sus, întrepătrunderea cronologică dintre cele două culoare capătă o valoare hermeneutică. Autorul cărții a dorit să lase posterității o cheie pentru interpretarea înspre un deznodământ pozitiv al profețiilor din capitolele 7-12. Iar cheia aceasta – alipirea de Domnul – răzbate cu insistență din primele șase capitole.

1:2-7 Contextul religios

După cum am văzut, evenimentele istorice relatate în text au o conotație religioasă puternică. Iuda este poporul Domnului, iar Ioiachim este acela care șade pe scaunul de domnie al Domnului, la Ierusalim, ca reprezentant al Său. Pentru a sublinia acest aspect, în versetul 2, naratorul aduce în discuție Casa Domnului și vasele din ea: „Domnul a dat în mâinile lui [Nebucadnețar] (...) și o parte din vasele Casei lui Dumnezeu. Nebucadnețar a dus vasele în țara Șinear, în casa dumnezeului său, le-a pus în casa vistieriei dumnezeului său” (Dan. 1:2, n.n.). Dar nu numai împăratul și vasele din Casa Domnului sunt date în mâinile lui, ci și câțiva tineri din poporul Domnului:

³Împăratul a dat poruncă lui Așpenaz, căpetenia famenilor săi dregători, să-i aducă vreo câțiva din copiii lui Israel de neam împărătesc și de viță boierească, ⁴niște tineri fără vreun cusur trupesc, frumoși la chip, înzestrați cu înțelepciune în orice ramură a științei, cu minte ageră și pricepere, în stare să slujească în casa împăratului, și pe care să-i învețe scrierea și limba Haldeilor. ⁵Împăratul le-a rânduit pe fiecare zi o parte din bucatele de la masa lui și din vinul de care bea el, vrând să-i crească timp de trei ani, după care aveau să fie în slujba împăratului. ⁶Printre ei erau, dintre copiii lui Iuda: Daniel, Hanania, Mișael și Azaria. ⁷Căpetenia famenilor dregători le-a pus însă alte nume, și anume: lui Daniel i-a pus numele Belșațar, lui Hanania Șadrac, lui Mișael Meșac, și lui Azaria Abed-Nego (Dan. 1:3-7).

Pentru ochiul idolatrului vremii respective se părea că dumnezeul lui Nebucadnețar a ieșit biruitor asupra lui Yahweh, Dumnezeu lui Iuda. Împăratul Domnului fusese pus în lanțuri de împăratul dumnezeilor Babilonului, vasele din Casa lui Dumnezeu de la Ierusalim fuseseră duse în casa vistieriei dumnezeului lui Nebucadnețar din Babilon, iar cei care purtau Numele Domnului ședea de-acum la masa împăratului, având numele schimbate și urmând școli care să faciliteze asimilarea lor de către sistemul Babilonului pentru a fi în slujba lui cu trup și suflet.

1:8-17 Hotărârea lui Daniel de a nu se lăsa asimilat de sistem

⁸Daniel s-a hotărât să nu se spurce cu bucatele alese ale împăratului și cu vinul pe care-l bea împăratul, și a rugat pe căpetenia famenilor dregători să nu-l silească să se spurce. ⁹Dumnezeu a făcut ca Daniel să capete bunăvoință și trecere înaintea căpeteniei famenilor dregători. ¹⁰Căpetenia famenilor a zis lui Daniel: „Mă tem numai de domnul meu împăratul, care a hotărât ce trebuie să mâncați și să beți, ca nu cumva să vadă fețele voastre mai triste decât ale celorlalți tineri de vârsta voastră și să-mi puneți astfel capul în primejdie înaintea împăratului”. ¹¹Atunci Daniel a zis îngrijitorului căruia îi încredințase căpetenia famenilor privegherea asupra lui Daniel, Hanania, Mișael și Azaria: ¹²„Încearcă pe robii tăi zece zile, și să ni se dea de mâncat zarzavaturi și apă de băut; ¹³să te uiți apoi la fața noastră și la a celorlalți tineri cari mănâncă din bucatele împăratului, și să faci cu robii tăi după cele ce vei vedea!”. ¹⁴El i-a ascultat în privința

aceasta, și i-a încercat zece zile. ¹⁵După cele zece zile, ei erau mai bine la față și mai grași decât toți tinerii cari mâncau din bucatele împăratului. ¹⁶Îngrijitorul lua bucatele și vinul cari le erau rânduite, și le dădea zarzavaturi. ¹⁷Dumnezeu a dat acestor patru tineri știință și pricepere pentru tot felul de scrieri, și înțelepciune; mai ales însă a făcut pe Daniel priceput în toate vedeniile și în toate visele (Dan. 1:8-17).

La tot ceea ce li se întâmplase până la acea oră, nici Daniel și nici tovarășii lui nu s-ar fi putut opune în niciun mod, deoarece „Domnul a dat în mâinile lui [Nebucadnețar] pe Ioiachim, împăratul lui Iuda, și o parte din vasele Casei lui Dumnezeu” (1:2, n.n.). Astfel, de ce nu am putea afirma și faptul că tot Domnul i-a dat în mâinile lui Nebucadnețar și pe cei patru tineri pe care-i amintește naratorul: pe Daniel, Hanania, Mișael și Azaria? Cei patru n-au putut protesta nici măcar față de faptul că li s-au schimbat numele: „Lui Daniel i-au pus numele Belșațar, lui Hanania Șadrac, lui Mișael Meșac, și lui Azaria Abed-Nego” (7). Toate acestea le-au fost impuse, iar ei nu puteau decât să le accepte sau să moară. Întrebarea însă este până unde merge acceptarea? Când și prin ce trebuie să ne separăm de sistemul lumii în care trăim? Pentru Daniel, linia a fost trasă atunci când el „a hotărât să nu se spurce cu bucatele alese ale împăratului și cu vinul pe care-l bea împăratul” (8). Desigur, hotărârea aceasta nu ținea strict de mofturile lui Daniel privind obiceiurile sale alimentare. Dacă bucatele respective și vinul erau bune pentru împărat și pentru supușii săi, trebuie să fi fost bune și pentru Daniel și pentru tovarășii săi, mai ales că Nebucadnețar, cel mai mare împărat al lumii respective, nu mânca orice. Problema în discuție nu era deci hrana, în sensul strict al cuvântului, ci asimilarea celor patru de către sistemul Babilonului.

Poate tocmai pentru vremuri ca acestea a dat Dumnezeu regulile alimentare din Levitic 11. Dar, cu acea ocazie, Dumnezeu dăduse părinților lui Daniel nu numai reguli alimentare, ci și o triplă motivație pentru a le ține: [1] „Să nu vă faceți urăcioși (...) să nu vă faceți necurați, să nu vă spurcați prin ele” (11:43); [2] „Eu sunt Domnul, Dumnezeuul vostru; voi să vă sfințiți, și fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt” (44) și [3] „Căci Eu sunt Domnul, care v-am scos din țara Egiptului, ca să fiu Dumnezeuul vostru” (45).

Prima categorie de motivații îi privea pe ei înșiși, sănătatea lor fizică – „[voi] să nu vă faceți urăcioși (...) [voi] să nu vă faceți necurați, să nu vă spurcați prin ele” (Lev. 11:43, n.n.). Cine altcineva, în afara Creatorului, putea ști ce fel de hrană se potrivea cel mai bine poporului Său în condițiile pustiei?

„A doua categorie de motivații viza, probabil, relația lor cu popoarele din jur. Știm că, în acel context cultural, viața fiecărui popor era trăită în prezența divinității căreia poporul respectiv i se închina.”²⁴ Iată, de pildă, ce citim în *Ieremia*: „Nu vezi ce fac ei în cetățile lor și pe ulițele Ierusalimului? – îl întreabă Domnul pe

²⁴ Beniamin Fărăgău, *Levitic 1:1-17:16, Logos, Cluj-Napoca, 1994* p. 104. Pentru mai multe detalii privind rostul regulilor alimentare, vezi p. 102-108.

Ieremia. Copiii strâng lemne, părinții aprind focul și femeile frământă plămădeală, ca să pregătească turte împărătesei cerului și să toarne jertfe de băutură altor dumnezei, ca să Mă mânie” (Ier. 7:17-18). Chiar și după dărâmarea Ierusalimului, deci după ce rămășița celor care au scăpat cu viață și au rămas în țară a văzut împlinirea întocmai a tuturor profețiilor lui Ieremia, atunci când Ieremia îi imploră să nu se coboare în Egipt, ei îi răspund astfel:

¹⁶Nu te vom asculta în nimic din cele ce ne-ai spus în Numele Domnului. ¹⁷Ci voim să facem cum am spus cu gura noastră, și anume: să aducem tămâie împărătesei cerului, și să-i turnăm jertfe de băutură, cum am făcut, noi și părinții noștri, împărații noștri și căpeteniile noastre, în cetățile lui Iuda și în ulițele Ierusalimului. Atunci aveam pâine de ne săturam, eram fericiți, și nu treceam prin nici o nenorocire! ¹⁸Dar, de când am încetat să aducem tămâie împărătesei cerului, și să-i turnăm jertfe de băutură, am dus lipsă de toate, și am fost nimiciți de sabie și de foamete (...) ¹⁹De altfel, când aducem tămâie împărătesei cerului și-i turnăm jertfe de băutură, oare fără voia bărbaților noștri îi pregătim noi turte ca s-o cinstim făcându-i chipul, și-i aducem jertfe de băutură? (Ier. 44:16-19)

Este evident faptul că viața de zi cu zi și, mai ales, tot ceea ce privea hrana era împletit cu ritualul lor de închinare, deoarece popoarele respective aveau convingerea că viața lor atârna de felul în care se închinau dumnezeului lor. Tocmai de aceea, în Levitic 11, Domnul a dat reguli alimentare pentru a-Și ajuta poporul să se separe de popoarele din jur și, mai ales, de dumnezeii lor. Nu de puține ori, la popoarele idolatre, mesele începeau cu un ritual de închinare dumnezeului în care popoarele respective credeau. A sta cu păgânii la masă însemna în mod automat a participa la închinarea lor idolatră sau a o accepta. Daniel și tovarășii lui au hotărât să tragă linia de separare tocmai aici, căci Domnul le vorbise astfel părinților lor în *Levitic*: „Eu sunt Domnul, Dumnezeuul vostru; voi să vă sfîșîțiți, și fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt” (Lev. 11:44). Așa cum Domnul era pus deoparte între toți dumnezeii vremii respective – iar, la ieșirea din Egipt, părinții lor recunoscuseră și confirmaseră lucrul acesta: „Cine este ca tine între dumnezei, Doamne?” (Ex. 15:11) –, tot așa ei trebuiau să rămână puși deoparte pentru Domnul între toți aceia între care El îi așezase.

A treia categorie de condiții era legată de relația lui Israel cu Dumnezeu: „Căci Eu sunt Domnul, care v-am scos din țara Egiptului, ca să fiu Dumnezeuul vostru” (Lev. 11:45). Ca să-i poată răscumpăra din Robia Egipteană, Domnul a plătit prețul sângelui mielului pascal. Ei nu mai erau deci ai lor, ci ai Domnului. Or, tocmai aceasta era miza pentru cei ajunși în Babilon:

³Împăratul a dat poruncă lui Așpenaz, căpetenia famenilor săi dregători, să-i aducă vreo câțiva din copiii lui Israel de neam împărătesc și de viță boierească, ⁴niște tineri fără vreun cusur trupesc, frumoși la chip, înzestrați cu înțelepciune în orice ramură a științei, cu minte ageră și pricepere, în stare să slujească în casa împăratului, și pe care să-i învețe scrierea și limba Haldeilor. ⁵Împăratul le-a rânduit pe fiecare zi o parte din bucatele de la masa lui și din vinul de care bea el, vrând să-i crească timp de trei ani, după care aveau să fie în slujba împăratului (Dan. 1:3-5).

Ca Daniel să poată rămâne în slujba lui Yahweh, Împăratul împăraților și Domnul domnilor, în timp ce îi slujea lui Nebucadnețar, a hotărât să nu se spurce cu idolatria de la curtea lui; iar pentru aceasta, a renunțat la bucatele și la vinul de la masa împăratului.²⁵

Nu trebuie să uităm însă că Daniel și tovarășii lui erau *robi* în Babilon. Ei nu puteau emite pretenții decât cu prețul vieții lor. De aceea, Daniel „a rugat pe căpetenia famenilor dregători să nu-l silească să se spurce” (1:8, s.n.) și, probabil, a făcut-o politicos și în cuvinte care să nu-l jignească pe mai-marele lui și a făcut-o fără să-l privească cu dispreț. La urma urmelor, oare nu Domnul a fost Acela care a dat până și vasele din Casa Lui de la Ierusalim în mâinile lui Nebucadnețar? Daniel nu era chemat să-L apere pe Yahweh, ci să-L cinstească.

Într-adevăr, „Dumnezeu a făcut ca Daniel să capete bunăvoință și trecere înaintea căpeteniei famenilor dregători” (1:9, s.n.). Nu scrisese Solomon cu sute de ani înainte că, atunci „când sunt plăcute Domnului căile cuiva, îi face prieteni chiar și pe vrăjmașii lui” (Prov. 16:7)? Și tocmai lucrul acesta s-a întâmplat. Mai mult, încă de pe acum, din primele zile ale robiei, se vedește cine anume este rob și cine este slobod. Căpetenia famenilor se adresează lui Daniel, recunoscându-și robia și respectând libertatea acestuia și a tovarășilor lui: „Mă tem numai de domnul meu împăratul, care a hotărât ce trebuie să mâncați și să beți, ca nu cumva să vadă fețele voastre mai triste decât ale celorlalți tineri de vârsta voastră, și să-mi puneți astfel capul în primejdie înaintea împăratului” (10).

Este important de observat faptul că Daniel nu ia lucrurile în propriile lui mâini, ci le pune în seama Domnului. Dacă ar fi făcut-o, ar fi protestat cu încăpățănare, refuzând din capul locului bucatele și vinul de la masa împăratului. Iar acum ar fi făcut promisiuni de tot felul căpeteniei famenilor ca să-l înduplece. Dar el n-o face. Și de data aceasta, păstrează deschisă ușa supunerii cu care era dator prin condiția sa de rob, prin voia lui Dumnezeu. „Atunci Daniel a zis îngrijitorului căruia îi încredinșase căpetenia famenilor privegherea asupra lui Daniel, Hanania, Mișael și Azaria: «Încearcă pe robii tăi zece zile, și să ni se dea de mâncat zarzavaturi și apă de băut; să te uiți apoi la fața noastră și la a celorlalți tineri cari mănâncă la masa împăratului, și să faci cu robii tăi după ce vei vedea»” (11-13). Dumnezeu nu i-a lăsat de rușine. „După zece zile, ei erau mai bine la față și mai grași decât toți tinerii cari mâncau din bucatele împăratului” (15).

Dar, după cum am afirmat, istoria celor patru tineri nu poate fi redusă la reguli alimentare și la cât de frumoși și grași erau aceștia pe lângă toți ceilalți. Bătălia se dădea pe un cu totul alt plan. Întrebarea este dacă merită să rămâi sfânt pentru Domnul, mai ales atunci când lucrul acesta reclamă renunțarea la micile (sau

²⁵ După cum vom vedea, în contextul ospățului pe care Belșatar l-a dat mai-marilor lui (vezi Dan. 5), a mânca și a bea la masa împăratului implica și o închinare idolatră nepermisă unui iudeu. Or, cum ar fi putut Daniel participa la una, dar nu și la cealaltă?

marile) plăceri ale vieții. Faptul că Daniel și tovarășii lui renunțaseră la ceva de preț în ochii semenilor lor rezultă din precizarea că „îngrijitorul lua bucatele și vinul cari le erau rânduite, și le dădea zarzavaturi” (16). Probabil că îngrijitorul se considera privilegiat să primească patru porții în plus din bucatele alese și din vinul de la masa împăratului. Nu este exclus nici faptul că separarea lui Daniel și a tovarășilor lui să fi stârnit batjocura celorlalți de vârstă și condiția lor. La urma urmelor, este mai ușor să mergi cu mulțimea, decât împotriva ei; este mai lesne să te lași dus de val, decât să-l înfrunți. Cu siguranță că toate acestea aveau o miză mai mare decât condiția fizică a celor patru tineri.

Iată de ce textul mută discuția pe un cu totul alt plan, în care se vor derula evenimentele prezentate în restul cărții: „Dumnezeu a dat acestor patru tineri știință și pricepere pentru tot felul de scrieri și înțelepciune; mai ales însă a făcut pe Daniel priceput în toate vedeniile și în toate visele” (17). Bătălia era pentru mintea și sufletul lor. Iar cei patru tineri puteau rămâne biruitori doar prin alipirea lor de Domnul.

1:18-21 Testul și vrednicia celor patru

Hotărârea lui Daniel și a tovarășilor lui de a rămâne curați pentru Domnul și alipiți de El le-a fost din plin răsplătită. Nu ni se spune ce fel de sistem de învățământ au parcurs cei patru. Cu siguranță că tot ceea ce învățau la școlile Babilonului nu avea nimic de-a face în mod direct cu Legea Domnului Dumnezeuului lor. Dar alipirea lor de Domnul și adâncirea lor în Cuvântul Domnului²⁶ le-a oferit perspectiva lui Dumnezeu asupra realității pe care o studiau.

Educația modelează vieți. Lucrul acesta nu constituie scopul afirmat al sistemelor educaționale, ci un rezultat inevitabil. Influența combinată a temelor și a lecturilor cerute, a discuțiilor purtate cu colegi și profesori, precum și a designului programei educaționale, etosul profesorilor și chiar și mediul din campusul universitar modelează gândirea și stilul de viață al studentului. Deciziile sunt oglinzile sufletului, iar sufletul este dăltuit și format, pe de o parte, de fluxul de informație primit, iar pe de altă parte, de interacțiunea cu mințile celor din jur. Deciziile noastre, atunci când nu se fundamentează pe impulsul lăuntric, când nu sunt rezultatul presiunii de grup sau al obiceiurilor, se reazămă în mod normal pe datele acumulate care au fost filtrate prin sistemul de valori și presupozii pe care le avem.²⁷

²⁶ Obiceiul lui Daniel de a se adânci în studierea Scripturii reiese din carte. Iată, de pildă, cum începe capitolul 9: „În anul dintâi al lui Dariu, fiul lui Ahașveroș, din neamul Mezilor, care ajunsese împărat peste împărăția Haldeilor, în anul dintâi al domniei lui, eu, Daniel, am văzut din cărți că trebuiau să treacă șaptezeci de ani pentru dărâmăturile Ierusalimului, după numărul anilor, despre cari vorbea Domnul către proorocul Ieremia. Și mi-am întors față spre Domnul Dumnezeu, ca să-L caut cu rugăciune și cereri, postind în sac și cenușă” (9:1-3).

²⁷ Arthur Holmes, ed., *The Making of a Christian Mind – A Christian World View & the Academic Enterprise*, I. V. P., Downers Grove, Ill. 1985, p. 9.

Or, șansa lui Daniel și a tovarășilor lui în sistemul educațional de la curțile împăratului Nebucadnețar, unde locuiau, gândeau și lucrau cei care au făurit una dintre cele șapte minuni ale lumii – Grădinile suspendate ale Babilonului –, a fost tocmai sistemul de valori și filosofia despre lume și viață pe care cei patru o aveau și la care nu au renunțat, chiar cu prețul de a fi disprețuiți și batjocoriți de tovarășii lor.

¹⁸La vremea sorocită de împărat ca să-i aducă la el, căpetenia famenilor i-a adus înaintea lui Nebucadnețar. ¹⁹Împăratul a stat de vorbă cu ei: dar între toți tinerii aceia, nu s-a găsit nici unul ca Daniel, Hanania, Mișael și Azaria. De aceea ei au fost primiți în slujba împăratului. ²⁰În toate lucrurile cari cereau înțelepciune și pricepere, și despre cari îi întreba împăratul, îi găsea de zece ori mai destoinici decât toți vrăjitorii și cititorii în stele, cari erau în toată împărăția lui. ²¹Așa a dus-o Daniel până în anul dintâi al împăratului Cir (Dan. 1:18-21).

Este lesne de imaginat faptul că examenele pe care cei patru au trebuit să le dea în prezența împăratului nu au vizat cunoștințele lor din Vechiul Testament, ci tot ce știau ei despre istoria și viața de zi cu zi și despre treburile împărăției. Cum se explică totuși faptul că împăratul „îi găsea de zece ori mai destoinici decât toți vrăjitorii și cititorii în stele, cari erau în toată împărăția lui” (20)? Există un singur răspuns. Iar acesta nu trebuie căutat în capacitatea lor de a memora date și de a le reda mecanic. Împăratul îi testa în lucrurile „cari cereau înțelepciune și pricepere” (20), deci în lucrurile în care cei patru trebuiau să judece, să analizeze, să sintetizeze. Or, diferența dintre ei și toți ceilalți înțelepți ai Babilonului trebuie căutată tocmai în filosofia despre lume și viață pe care își fundamentau întreaga cunoaștere și înțelegere a lucrurilor.

⁹⁹Sunt mai învățați decât toți învățații mei, căci mă gândesc la învățăturile Tale. ¹⁰⁰Am mai multă pricepere decât bătrânii, căci păzesc poruncile Tale (...). ¹⁰⁴Prin poruncile Tale mă fac mai priceput, de aceea urăsc orice cale a minciunii. ¹⁰⁵Cuvântul Tău este o candelă pentru picioarele mele, și o lumină pe cărarea mea (...). ¹¹¹Învățăturile Tale sunt moștenirea mea de veci, căci ele sunt bucuria inimii mele. ¹¹²Îmi plec inima să împlinesc orânduirile Tale, întotdeauna și până la sfârșit (Ps. 119:99-112).

Nu știm dacă psalmul acesta era scris pe vremea lui Daniel,²⁸ dar cu siguranță, adevărurile lui erau adânc săpate în sufletul lui și al tovarășilor săi. Dovada acestui fapt a fost tocmai rezultatul testului la care au fost supuși de împărat, alături de toți ceilalți studenți. „Dumnezeu a dat acestor patru tineri știință și pricepere pentru tot felul de scrieri și înțelepciune; mai ales însă a făcut pe Daniel priceput în toate vedeniile și în toate visele” (17, s.n.). Daniel a hotărât să nu se spurge cu sistemul de valori al Babilonului, iar „împăratul a stat de vorbă cu ei: dar între toți tinerii

²⁸ În timp ce Spurgeon atribuie acest psalm lui David (C. H. Spurgeon, *The Treasury of David*, vol. III, Vol. I-III, Hendrikson Publishers, Plebody Massachusetts, ***, p. 130), Leslie C. Allen afirmă că, în mod curent, scrierea psalmului este atribuită perioadei post-exilice, datând dintr-o perioadă mai târzie decât a trăit Ezra (Leslie C. Allen, *Psalms 101-150*, Word Publishing, Milton Keynes, England, 1987, p. 141).

acea, nu s-a găsit nici unul ca Daniel, Hanania, Mișael și Azaria (...) În toate lucrurile cari cereau înțelepciune și pricepere, și despre cari îi întreba împăratul, îi găsea de zece ori mai destoinici decât toți vrăjitorii și cititorii în stele, cari erau în toată împărăția lui” (1:19-20, s.n.). „De aceea – spune textul – ei au fost primiți în slujba împăratului” (19).

Dar examenul nu se sfârșise. Adevăratele probe de-abia începeau. Până acum Daniel și tovarășii lui fuseseră simpli studenți, pierduți între toți ceilalți, trudind cu coatele pe carte în vederea examenului pe care tocmai îl trecuseră cu laude. De acum însă, ei se aflau între mai-marii împăratului, la loc de cinste. Ar fi putut foarte ușor să se îndrăgostească de realizările obținute și – întocmai ca famenul care își teme capul și slujba – să nu îndrăznească să iasă din vorba împăratului, ci să accepte o poziție de obediență și totală supunere. Dar lucrul acesta ar fi însemnat ca ei să arunce în aer idealurile pentru care își riscaseră viețile din clipa sosirii lor în Babilon și pentru care Dumnezeu îi răsplătise cu binecuvântarea Lui specială, ridicându-i în ochii împăratului și ai tuturor slujitorilor lui.

Iar acest conflict este anticipat de ultimul verset al primului capitol: „Așa a dus-o Daniel până în cel dintâi an al lui Cir” (21). Deschiderea acestui verset trece mult dincolo de perimetrul evenimentelor imediate, acoperind întreaga viață a lui Daniel și întreaga existență a Imperiului Babilonian, ca și cum autorul ar fi dorit să anticipeze ceea ce urmează: „Așa a dus-o Daniel...” „Așa”, cum? Ceea ce Daniel și tovarășii lui au dovedit la examen au continuat să demonstreze și în viață. Până în anul dintâi al lui Cir, adică până la căderea Babilonului, Daniel și tovarășii lui au rămas în ochii împăratului „de zece ori mai destoinici decât toți vrăjitorii și cititorii în stele, cari erau în toată împărăția” (20). Nu înțelepții Babilonului, ci Daniel este ridicat în cinste de către Belșațar în noaptea căderii Babilonului în mâinile lui Cir.

Concluzii: În Babilon, fără însă ca Babilonul să fie în noi

Ce extraordinară provocare! Nu contextul politic, social, economic sau intelectual și nici nivelul de trai nu reprezintă cheia vieții, ci alipirea noastră de Dumnezeu. Aceasta nu înseamnă că pentru a rămâne alături de El trebuie să ne retragem din contextul vieții și să ne închidem într-o mănăstire. Nicidecum! A sta alipit de Domnul nu înseamnă a îndrăzni să înfrunți viața fără ca mai întâi să te fi echipat cu o filosofie biblică despre lume și viață. Iar aceasta nu constă doar într-un set de cunoștințe pe care ni le însușim ca pe o materie oarecare între toate celelalte, ci într-o relație în care trăim zilnic, cunoscându-L din ce în ce mai profund pe Acela care este Creatorul, Susținătorul și Stăpânul întregului Univers.

Într-un fel, asemenea lui Daniel, toți suntem „robii” sistemelor politice, economice și sociale în care trăim. Aceste sisteme constituie realități suprapersonale mult mai mari și mai puternice decât fiecare dintre indivizii care le compun și le energizează, păstrându-le în existență. A lupta împotriva sistemului înseamnă a-ți irosi energiile

și viața. A fi rob și stăpânit de sistem, fiind asimilat de el, înseamnă același lucru, deoarece mersul lumii acesteia este spre moarte.

Cheia biruinței și a libertății este cunoașterea lui Dumnezeu. „Veți cunoaște adevărul – le-a zis Isus contemporanilor Săi care se frământau cu jugul robiei romane –, și adevărul vă va face slobozi” (Ioan 8:32) în mijlocul și în pofida robiei politice. Cunoașterea lui Dumnezeu este viața veșnică, adică acea viață care mustește de veșnicie, chiar și în mijlocul robiei de orice natură.

Cunoașterea lui Dumnezeu, alimentată de o relație vie, de zi cu zi cu El în Cuvânt, oferă acea perspectivă unică asupra întregii realități, care vine din partea Creatorului și Susținătorului universului. Orice adevăr este adevărul lui Dumnezeu și de aceea implicarea noastră culturală este spre slava Lui și poate alimenta relația noastră cu El. Dar lucrul acesta se întâmplă doar atunci când implicarea culturală este făcută din perspectiva lui Dumnezeu, adică atunci când aducem perspectiva Scripturii în tot ceea ce facem și când subordonăm întreaga noastră existență proslăvirii Lui. Astfel, cunoașterea lui Dumnezeu devine prioritatea numărul unu în viață: „Așa vorbește Domnul: «Înțeleptul să nu se laude cu înțelepciunea lui, cel tare să nu se laude cu tăria lui, bogatul să nu se laude cu bogăția lui. Ci cel ce se laudă să se laude că are pricepere și că Mă cunoaște, că știe că Eu sunt Domnul, care fac milă, judecată și dreptate pe pământ! Căci în aceasta găsesc plăcere Eu, zice Domnul»” (Ier. 9:23-24). Înainte de a intra în țara Canaan ca să fie preoți între celelalte popoare, Moise a zis tinerei generații din Câmpia Moabului:

¹Acum, Israele, ascultă legile și poruncile pe care vă învăț să le păziți. Împliniți-le, pentru ca să trăiți, și să intrați în stăpânirea țării pe care v-o dă Domnul, Dumnezeul părinților voștri. ²Să n-adăugați nimic la cele ce vă poruncesc eu, și să nu scădeți nimic din ele; ci să păziți poruncile Domnului, Dumnezeului vostru, așa cum vi le dau eu. ³Ați văzut cu ochii voștri ce a făcut Domnul cu prilejul faptei lui Baal-Peor: Domnul, Dumnezeul tău, a nimicit din mijlocul tău pe toți aceia care se duseseră după Baal-Peor. ⁴Iar voi, care v-ați alipit de Domnul, Dumnezeul vostru, sunteți toți vii astăzi. ⁵Iată, v-am învățat legi și porunci, cum mi-a poruncit Domnul, Dumnezeul meu, ca să le împliniți în țara pe care o veți lua în stăpânire. ⁶Să le păziți și să le împliniți; căci aceasta va fi înțelepciunea și priceperea voastră înaintea popoarelor, cari vor auzi vorbindu-se de toate aceste legi și vor zice: „Acest neam mare este un popor cu totul înțelept și priceput!” ⁷Care este, în adevăr, neamul acela așa de mare încât să fi avut pe dumnezeii lui așa de aproape cum avem noi pe Domnul, Dumnezeul nostru, ori de câte ori îl chemăm? ⁸Și care este neamul acela așa de mare încât să aibă legi și porunci așa de drepte, cum este toată legea aceasta pe care v-o pun astăzi înaintea? ⁹Numai, ia seama asupra ta, și veghează cu luare aminte asupra sufletului tău, în toate zilele vieții tale, ca nu cumva să uiți lucrurile pe cari ți le-au văzut ochii, și să-ți iasă din inimă; fă-le cunoscute copiilor tăi și copiilor copiilor tăi (Deut. 4:1-9).

Această poruncă a fost întețită de părinții lui în inima și mintea lui Daniel. El a crezut ceea ce a învățat și a trăit în conformitate cu aceste precepte. Rezultatul a fost uluitor. În cel mai strălucit imperiu, alături de unul dintre cei mai mari împărați

care au trăit vreodată, Daniel, un rob dintre copiii lui Iuda, eliberat însă prin cunoașterea adevărului lui Dumnezeu, a domnit mai presus de Nebucadnețar însuși. De fapt, în Babilon, Daniel, iar nu Nebucadnețar, era adevăratul împărat. Iar aceasta, pentru că, deși se afla în slujba lui Nebucadnețar, Daniel slujea, de fapt, Împăratului împăraților și Domnului domnilor. Daniel trăia în Babilon, fără însă ca „Babilonul” să trăiască în el.